

Gwaith Craffu pellach – Symylrwydd iaith (wrth ymgysylltu)

Fersiwn 1.00 o'r Sgôp

Cefndir

Yn ddiweddar, bu i aelodau o'r Pwyllgor Craffu Corfforaethol gynnal ymarferiad craffu yn edrych ar sut y bu i'r Cyngor ymgysylltu fel rhan o Her Gwynedd, gan geisio cynorthwyo'r tîm ymgysylltu i adnabod gwersi ar gyfer unrhyw ymgysylltu fydd i'r dyfodol.

Roedd nifer o bethau da yn deillio o'r gwaith hynny, a nodwyd hynny yn yr adroddiad a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Craffu corfforaethol ar 16/06/2016. Fodd bynnag, roedd un o'r argymhellion a gyflwynwyd gan y craffwyr, fel a nodir isod, yn destun gwaith pellach:

“Un o'r gwendidau posib oedd bod peth o'r cynnwys a ddarparwyd gan y gwasanaethau yn anodd i'r cyhoedd ei ddeall ac yn defnyddio iaith gymhleth a gormod o “dermau Cyngor” na all y cyhoedd eu deall (yn y Gymraeg a'r Saesneg). Mae'r anallu i gyfathrebu negeseuon clir a syml yn wendid y mae angen edrych arno. Efallai bod lle yma am waith gan Ymchwiliad Craffu neu Grŵp Tasg i edrych ar sut y gellid gwella ar hyn.”

Pwrpas y gwaith

Pwrpas y gwaith craffu pellach fyddai cymryd cam yn ôl i edrych ar waith ymgysylltu ysgrifenedig diweddar (yn y Gymraeg a'r Saesneg) i weld pa mor hawdd ydyw i'r cyhoedd ei ddeall. Bydd argymhellion yn deillio o'r gwaith.

Er mwyn ein galluogi i wneud hyn bydd angen:

- Deall egwyddorion ymgysylltu (yn arbennig o safbwynt yr iaith)
- Cysylltu ag arbenigwyr er mwyn deall sut y dylid cyflwyno gwybodaeth ysgrifenedig ar gyfer trwch y boblogaeth
- Cymharu yr uchod gyda 3 neu 4 ymarferiad ymgysylltu sydd wedi eu cynnal yn ddiweddar, gan geisio barn y cyhoedd a'r swyddogion (awduron) ar symlder ac addasrwydd yr iaith.
- Asesu a oes gwersi i'w dysgu o'r uchod.

Cyfnod y gwaith

Cychwyn y gwaith	Yn syth
Diwedd y gwaith	
Adroddiad i sylw'r Pwyllgor Craffu Corfforaethol	20 Hydref 2016 neu 6ed Rhagfyr 2016
Adroddiad oddi wrth craffu at y Cabinet	Yn dilyn y Pwyllgor

Rhaglen

Amlinelliad o'r prif gamau a chyfarfodydd.

Bydd gofyn i'r aelodau wneud gwaith ychwanegol rhwng y cyfarfodydd.

1.	Cysylltu gyda Cyfranogaeth Cymru i ddeall egwyddorion ymgysylltu, yn arbennig o ran natur yr iaith. (Gweler atodiad A er gwybodaeth)	
2.	Cysylltu ag arbenigwyr i gael arweiniad ar <ul style="list-style-type: none">gyfartaledd lefel darllen (neu oedran darllen) mwyafrif y boblogaethsut mae deunydd ar gyfer yr oedran darllen cyfartalog yn edrychoes canllawiau ar gyfer creu'r deunydd darllen yma?ac unrhyw wybodaeth arall ddefnyddiol allai fod ar gael	
3.	Dewis 3 neu 4 eitem ymgysylltu sydd wedi bod yn eithaf diweddar, a chymharu'r hyn a gyflwynwyd gyda'r canllawiau sydd wedi eu derbyn uchod.	
4.	Gofyn am sylwadau aelodau o'r cyhoedd ar yr eitemau a nodwyd yn 3.	
5.	Trafod gyda rhai o swyddogion/ awduron yr uchod i geisio eu barn ar sut y gellid gwella o'u safbwynt hwy (ac efallai pa gefnogaeth sydd ei angen arnynt)	
6.	Crynhoi argymhellion	
7.	Cyflwyno i Bwyllgor Craffu Corfforaethol	

EGWYDDORION CENEDLAETHOL AR GYFER YMGYSYLLTU Â'R CYHOEDD YNG NGHYMRU

1 Cynllunnir yr ymgysylltu'n effeithiol i wneud gwahaniaeth

Mae ymgysylltu'n rhoi gwir gyfle i ddylanwadu ar bolistau, ar gynllunio gwasanaethau ac ar gyflwyno gwasanaethau o gyfnod cynnar.

2 Annog a galluogi pawb a effeithir i gymryd rhan, os ydynt yn dewis hynny

Cynhwysir y bobl a effeithir gan fater neu newid mewn cyfleoedd i ymgysylltu fel unigolion neu fel rhan o grŵp neu gymuned, ac mae eu safbwyntiau'n cael eu parchu a'u gwerthfawrogi.

3 Cynllunnir a chyflwynir yr ymgysylltu mewn ffordd amserol a phriodol

Mae'r broses ymgysylltu'n glir ac yn cael ei chyfathrebu i bawb mewn ffordd hawdd i'w deall ac o fewn amserlen resymol. Hefyd, defnyddir y dull/iâu mwyaf addas ar gyfer y rhai sy'n cymryd rhan.

4 Gweithio gyda sefydliadau partner perthnasol

Dylai sefydliadau gyfathrebu â'i gilydd a chydweithio lle bo modd er mwyn sicrhau bod amser pobl yn cael ei ddefnyddio'n effeithiol ac yn effeithlon.

5 Ni fydd unrhyw jargon yn rhan o'r wybodaeth a ddarperir a bydd yn briodol ac yn hawdd i'w deall

Mae pobl mewn sefyllfa dda i gymryd rhan yn y broses ymgysylltu oherwydd mae gwybodaeth berthnasol sydd wedi'i haddasu i ddiwallu eu hanghenion ar gael iddynt yn hwylus.

6 Ei gwneud yn haws i bobl gymryd rhan

Gall pobl ymgysylltu'n hawdd oherwydd mae unrhyw rwystrau i wahanol grwpiau o bobl yn cael eu datgan ac yn cael sylw.

7 Galluogi pobl i gymryd rhan yn effeithiol

Dylai'r prosesau ymgysylltu geisio datblygu sgiliau, gwybodaeth a hyder y cyfranogwyr i gyd.

8 Rhoddir yr adnoddau a'r gefnogaeth briodol i ymgysylltu er mwyn iddo fod yn effeithiol

Darperir hyfforddiant, cyfarwyddyd a chefnogaeth briodol er mwyn galluogi'r cyfranogwyr i gyd i ymgysylltu'n effeithiol, yn cynnwys cyfranogwyr cymunedol a staff.

9 Mae pobl yn cael gwybod beth yw effaith eu cyfraniad

Rhoddir adborth amserol i'r cyfranogwyr i gyd am y safbwyntiau a fynegwyd ganddynt a'r trafodaethau a'r camau gweithredu a gafwyd o ganlyniad; dylai dull a ffurf yr adborth roi ystyriaeth i hoffterau'r cyfranogwyr.

10 Dysgu a rhannu gwersi i wella'r broses o ymgysylltu

Dylid monitro a gwerthuso profiadau pobl o'r broses ymgysylltu er mwyn mesur ei llwyddiant o ran ymgysylltu pobl ac effeithiolrwydd eu cyfranogiad; dylid rhannu'r gwersi a ddysgir a'u defnyddio mewn ymgysylltu yn y dyfodol.

Cafodd yr egwyddorion hyn eu datblygu gan Cyfranogaeth Cymru trwy weithio gyda TPAS Cymru, o dan arweiniad partneriaeth Cyfranogaeth Cymru. Cawsant eu cymeradwyo gan Brif Weinidog Cymru, Y Gwir Anrhydeddus Carwyn Jones AC ar ran Llywodraeth Cymru. Mae arweiniad pellach ar yr Egwyddorion Cenedlaethol ar gael o

www.participationcymru.org.uk

Mawrth 2011